

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

Врз основа на член 6 став 2, член 9 став 5, член 29 став 4 и член 33 став 2, а во врска со член 30 од Законот за ѓубриња ("Службен весник на Република Македонија" бр. 110/07 и 20/09) министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА НЕОРГАНСКИ ЃУБРИЊА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат видовите на неоргански ѓубриња, постапката и документите за класифицирање на новото ѓубре во одреден вид, начинот на означување и идентификација на неорганското ѓубре, начинот на изразување на содржината на макроелементи и секундарните макроелементи и микроелементи, минималните и максималните количини на хранливи елементи и примеси во неорганското ѓубре, барањата кои треба да ги исполнуваат амониум нитратните ѓубриња со висока содржина на азот во однос на својствата, граничните вредности, методите за испитување, испитувањето на отпорност на детонација и начинот на нивното сместување и ракување, методите за испитување, дозволените отстапувања и примероците за испитување на ѓубрињата како и максималните и минималните вредности на дозволените отстапувања во однос на составот на ѓубрињата.

Член 2

Покрај поимите утврдени во Законот за ѓубриња, одделни поими употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1. „Хранлив елемент“ е елемент битен за раст и развој на растенијата;
2. „Гранулирани ѓубриња“ се ѓубриња кај кои цврстата материја е во форма на зрнца со однапред одредена просечна големина;
3. „Пилирани ѓубриња“ се ѓубриња добиени со стврдување на капките од раствореното ѓубре или со кристализација под посебни услови со обвивка;
4. „Растворливост на хранливите елементи“ е количина на одреден елемент кој ќе се екстрахира со помош на одреден растворувач при одредени услови, искажана како масен удел;
5. „Масен удел“ е односот на масата на хранливиот елемент поединечно со вкупната маса на ѓубретото изразен во процент. Содржината на хранливи елементи во ѓубрињата се искажува со масен удел;
6. „Отстапување“ е дозволено отстапување на вредностите на содржината на хранливите елементи од нивните декларирани вредности;
7. „Пакување“ е постапка на ставање на производот, односно ѓубретото во амбалажа со соодветен квалитет, форма и начин на затварање;
8. „Амбалажа“ е вреќа, шише, бочва т.е буре во кое се пакува ѓубретото;
9. „Амониум нитратните ѓубриња со висока содржина на азот“ се единечни или сложени ѓубриња на основа амониумов нитрат кој содржи повеќе од 28% азот во форма на нитрат и е наменет за употреба како ѓубре.

II. КЛАСИФИЦИРАЊЕ НА ЃУБРИЊА СПОРЕД СОСТАВОТ И АГРЕГАТНАТА СОСТОЈБА

Член 3

Неорганските ѓубриња според составот и агрегатната состојба се класифицираат како:

1. Единечни неоргански ѓубриња со макроелементи
2. Сложени неоргански ѓубриња со макроелементи,
3. Течни неоргански ѓубриња,
4. Неоргански ѓубриња со секундарни макроелементи,
5. Неоргански ѓубриња со микроелементи.

Член 4

(1) Единечните неоргански ѓубриња со макроелементи се класифицираат во следните видови:

1. единечни неоргански азотни ѓубриња,
2. единечни неоргански фосфорни ѓубриња,
3. единечни неоргански калиумови ѓубриња.

(2) Ѓубрињата кој припаѓаат на одреден вид од став 1 на овој член се наведени во Прилог I., Табела A.1, A.2 и A.3 од овој правилник.

Член 5

(1) Сложените неоргански ѓубриња со макроелементи се класифицираат во следните видови:

1. Сложени неоргански азотно-фосфорни-калиумови ѓубриња (NPK ѓубриња)
2. Сложени неоргански азотно-фосфорни ѓубриња (NP ѓубриња)
3. Сложени неоргански азотно-калиумови ѓубриња (NK ѓубриња)
4. Сложени неоргански фосфорни-калиумови ѓубриња (PK ѓубриња)

(2) Ѓубрињата кои припаѓаат на одреден вид од став 1 на овој член се наведени во Прилог I., Табела B.1, B.2, B.3 и B.4 од овој правилник.

Член 6

(1) Течните неоргански ѓубриња се класифицираат во следниве видови:

1. единечни течни неоргански ѓубриња,
2. сложени течни неоргански ѓубриња.

(2) Ѓубрињата кои припаѓаат на одреден вид од став (1) на овој член наведени се во Прилог I., Табела B.1 и B.2 од овој правилник.

Член 7

Ѓубрињата кои припаѓаат на неоргански ѓубриња со секундарни макроелементи се наведени во Прилог I, Табела Г од овој правилник.

Член 8

(1) Неорганските ѓубриња со микроелементи се класифицираат во следните видови:

1. неоргански ѓубриња со еден микроелемент,
2. неоргански ѓубриња со повеќе микроелементи.

(2) Ѓубриња кои припаѓаат на ѓубре со еден микроелемент од став (1) точка 1 на овој член се наведени во Прилог I, Табела Д.1.1, Д1.2, Д.1.3, Д1.4, Д1.5, Д1.6, и Д1.7 од овој правилник.

(3) Минималната содржина на поединечни микроелементи во тврда или течна состојба во ѓубрињата кои припаѓаат на видовите ѓубриња со повеќе микроелементи од став (1) точка 2 од овој член се наведени во Прилог I, Табела Д.2.1 од овој правилник.

III. НАЧИН НА ИЗРАЗУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА МАКРОЕЛЕМЕНТИ И СЕКУНДАРНИТЕ МАКРОЕЛЕМЕНТИ И МИКРОЕЛЕМЕНТИ

1. ОПШТО

Член 9

(1) Неорганските ѓубрињата од членовите 4, 5 и 6 од овој правилник може да содржат секундарни макрохранливи елементи или микрохранливи елементи.

(2) Ѓубрињата од член 7 од овој правилник може да содржат покрај секундарни макроелементи и микроелементи.

(3) Ѓубрињата од став (1) и (2) од овој член се сметаат за посебни видови ѓубриња и како такви се означуваат.

(4) Неорганските ѓубриња се пласираат на пазар во пакувана или во ринфузна состојба.

(5) Амониум нитратните ѓубриња со висока содржина на азот се пласираат на пазар исклучиво пакувани.

(6) Кај ѓубрињата кои се пласираат на пазар како пакувани амбалажата треба да биде затворена на таков начин или со помош на такво средство со кое, кога затвораот ќе се отвори, печатот или самата амбалажа да бидат непоправливо оштетени.

(7) Во случај на запечатени пакети на ѓубриња печатот треба да го содржи називот на правното или физичкото лице кое го извршило пакувањето на ѓубретото.

(8) Видовите на ѓубриња од став (3) од овој член се наведени во Прилог I Табела Г, од овој правилник.

Член 10

(1) Неорганските ѓубриња со макроелементи, без разлика дали се единечни или сложени, течни или цврсти, вклучувајќи ги и оние кои содржат секундарни хранливи елементи или микроелементи, за декларираната содржина на поединечен елемент треба да го исполнуваат барањето за најмала содржина на елемент како што е наведено во Прилог I, Табела А. 1, А.2, А.3, Б.1, Б.2, Б.3, Б.4, В.1, В.2 и Д.2.2 од овој правилник, а во однос на најмалата содржина на секундарните елементи треба да се исполнат барањата од член 11 став (1) на овој правилник.

Член 11

(1) Содржината на калциум, магнезиум, натриум и сулфур може да се декларира како содржина на секундарни елементи во ѓубрињата од Прилог I, Табела А.1, А.2, А.3, Б.1, Б.2, Б.3, Б.4, В.1 и В.2 на овој правилник, доколку наведените хранливи елементи се присутни најмалку:

а) 2%	калциум	оксид	(CaO),	односно	1,4%	Ca,
б) 2%	магнезиум	оксид	(MgO),	односно	1,2%	Mg

в) 3% натриум оксид (Na_2O), односно 2,2% Na,
г) 5% сулфур (V1) оксид (SO_3), односно 2% S.

(2) Декларираната содржина на магнезиум, натриум и сулфур во ѓубрињата од Прилог I, Табела A.1, A.2, A.3, Б.1, Б.2, Б.3, Б.4, В.1 и В.2 на овој правилник се искажува на еден од следниве начини:

а) како вкупна содржина на секој секундарен елемент посебно,
б) како вкупна содржина на секој секундарен елемент посебно и водорастворливата содржина на секој секундарен елемент посебно, кога водорастворливиот дел претставува најмалку една четвртина од вкупната содржина и
в) како водорастворлива содржина на секој секундарен елемент посебно кога секундарниот хранлив елемент е потполно растворлив.

(3) Содржината на калциум се декларира само ако е растворлив во вода или на друг начин утврден во Прилог I на овој правилник.

Член 12

(1) Содржината на еден или повеќе микроелементи во ѓубрињата утврдени во Прилог I, Табела A.1, A.2, A.3, Б1, Б.2, Б.3, Б.4, В.1, В.2 и Г на овој правилник може да се декларира кога се исполнети барањата за најмало количество на микроелементи утврдени во Прилог I, Табела Д.2.2 на овој правилник.

(2) Содржината на еден или повеќе микроелементи може да се декларира и во случај кога микроелементите се составен дел на сировината со кои во ѓубрето се осигуруваат микроелементите или секундарните хранливи елементи, доколку содржината на микроелементите во ѓубрето е во согласност со Прилог I, Табела Д.2.2 на овој правилник.

(3) Содржината на микроелементите се искажува на следниот начин:
а) за ѓубрињата наведени во Прилог I, Табела Д.1.1, Д1.2, Д.1.3, Д1.4, Д1.5, Д1.6, и Д.1.7 на овој правилник, во согласност со барањата од точка 6 од овие табели,
б) за ѓубрињата од член 8 став (3) на овој правилник и за ѓубрињата наведени во Прилог I, Табела A.1, A.2, A.3, Б.1, Б.2, Б.3, Б.4, В.1, В.2 и Г на овој правилник се назначува:
- вкупната содржина на секој микроелемент посебно, вкупната и водорастворливата содржина на секој микроелемент посебно, доколку е водорастворливиот дел најмалку половина од неговата вкупна содржина, и
- водорастворливата содржина на секој микроелемент посебно, кога микроелементот е потполно растворлив во вода.

(4) Кога микроелементите се хемиски врзани за одредени органски или комплексни молекули, содржината на таквиот микроелемент се декларира веднаш после декларирањето на водорастворливата содржина, по што се наведува:
1. »хелатизирано с« и се додава името на органската молекула или кратенката на истата како што е утврдено во Прилог I, Табела Д.3 на овој правилник, или
2. »комплексно с« и се додава името на комплексната молекула.

2. ИЗРАЗУВАЊЕ НА МАКРОЕЛЕМЕНТИ ВО ЃУБРИЊАТА

Член 13

(1) Макроелементите во ѓубрињата, без разлика дали се единечни или сложени, течни или цврсти, вклучувајќи ги и оние кои содржат секундарни елементи и/или микроелементи и кои ги исполнуваат барањата за најмала содржина на хранливи елементи утврдени во Прилог I, Табела A.1, A.2, A.3, Б.1, Б.2, Б.3, Б.4, В.1, В.2, Д.2.2 на овој правилник и оние кои ги исполнуваат

барањата за декларирање на содржината на секундарните хранливи елементи според член 11 став (1) на овој правилник, дополнително се изразуваат согласно овој член.

(2) По ознаките на називите на ѓубрињата од став (1) на овој член се наведуваат по овој редослед податоците за:

1. хемиските симболи на макроелементите,
2. хемиските симболи на декларираните секундарни елементи во загради,
3. броевите кои означуваат декларирана содржина на макроелементите и
4. броевите кои означуваат декларирана содржина на секундарните елементи и се наоѓаат во заградата.

(3) Кога ѓубрињата содржат и микроелементи, по ознаката на макроелементите, односно секундарните елементи, се додава изразот »со микроелементи« по кој следуваат називите или називите и хемиските симболи на присутните микроелементи.

(4) Секој елемент посебно се изразува по редослед на макроелементи, секундарни елементи и микроелементи на следниот начин:

1. назив на елементот како што е наведено во член 18 став (1), (3) и (7) на овој правилник,
2. форма и/или растворливост на елементот согласно Прилог I Табели А.1, А.2, А.3, Б.1, Б.2, Б.3, Б.4, В.1, Б.2, Г, Д.1.1, Д1.2, Д.1.3, Д1.4, Д1.5, Д.1.6, Д1.7 на овој правилник, и членови 11, и 12 на овој правилник
3. квантитативна содржина на елементот и тоа:
 - 3.1) макроелементите и секундарните елементи (нивните облици и/или растворливоста) се наведуваат во масен удел како цел број или со една децимала, кога за тоа постојат соодветни аналитички методи, и
 - 3.2) микроелементите се наведуваат во масен удел, а бројот на децималите е одреден во Прилог I Табела Д.2.2 од на овој правилник.

3. ИЗРАЗУВАЊЕ НА СЕКУНДАРНИ МАКРОЕЛЕМЕНТИ И МИКРОЕЛЕМЕНТИ ВО ЃУБРИЊАТА

Член 14

(1) Секундарните макроелементи во ѓубрињата без разлика дали се течни или цврсти, вклучувајќи ги и оние ѓубриња кои содржат и микроелементи и кои ги исполнуваат условите за најмала содржина на хранливи елементи утврдени во Прилог I, Табели Г и Д.2.2 на овој правилник, дополнително се изразуваат согласно овој член.

(2) По ознаките на називите на ѓубрињата се додава изразот »со микроелементи« по кој следуваат називите или називите и хемиските симболи на присутните микроелементи.

(3) Секој елемент посебно се изразува по редослед на секундарни макроелементи и микроелементи на следниов начин:

1. назив на елементите како што е наведено во член 18, став (3) и (7) на овој правилник,
2. форма и/или растворливост на елементот, за секое ѓубре посебно наведено во Прилог I Табели Г и Д.2.2 на овој правилник,
3. квантитативна содржина на елементот и тоа:
 - 3.1) секундарните макроелементи (нивните форми и/или растворливоста) се наведуваат во масен удел како цел број или со една децимала кога за тоа постојат соодветни аналитички методи, и
 - 3.2) микроелементите се наведуваат во масен удел, а бројот на децималите е одреден во Прилог I Табела Д.2.2 на овој правилник.

(4) Формите и растворливоста на елементите се изразува со масен удел или на друг начин утврден во Прилог I на овој правилник.

(5) Декларираната содржина на калциум, магнезиум, натриум и сулфур во ѓубрињата се искажува согласно член 11 од овој правилник.

(6) Декларираната содржина на микроелементи се искажува согласно со член 12 на овој правилник.

4. ИЗРАЗУВАЊЕ НА МИКРОЕЛЕМЕНТИТЕ ВО ЃУБРИЊАТА

Член 15

(1) Микроелементите во ѓубрињата, без разлика дали се течни или цврсти и кои ги исполнуваат барањата за најмала содржина на хранливи елементи утврдени во Прилог I, Табели Д.1.1, Д1.2, Д.1.3, Д1.4, Д1.5, Д.1.6, Д1.7 и Д.2.1 на овој правилник, дополнително се изразуваат согласно одредбите на став (2), (3), (4) и (5) од овој член.

(2) Во називите на ѓубрињата кои содржат повеќе од еден микроелемент, по називот на ѓубрето се додава изразот »мешавина на микроелементи« по кој се наведуваат називите на присутните микроелементи и нивните хемиски симболи.

(3) За ѓубриња кои содржат само еден микроелемент, односно ѓубрињата од Прилог I, Табели Д.1.1, Д1.2, Д.1.3, Д1.4, Д1.5, Д.1.6, Д1.7 на овој правилник, декларираниот содржина на микроелементи се изразува како масен удел, со цел број или по потреба со една децимала, а за ѓубрињата кои содржат повеќе микроелементи декларираниот содржина на микроелементите се изразува како масен удел, а бројот на децималите се утврдува согласно Прилог I Табелата Д.2.1, на овој правилник.

(4) При означувањето на микроелементите, за секој микроелемент посебно по следниот редослед се наведува:

1. Називот на микроелементите за секој декларираниот микроелемент посебно во согласност со член 18 став (7) на овој правилник;
2. Формата и/или растворливоста на микроелементот во согласност со Прилог I, Табели Д1.1, Д1.2, Д.1.3, Д1.4, Д1.5, Д.1.6, Д1.7 на овој правилник;
3. Содржината на микроелементи (форми и/или растворливост) која се изразува како масен удел, или на друг начин утврден во прилог I на овој правилник.

(5) Кај ѓубрињата со еден микроелемент од Прилог I, Табели Д.1.1, Д1.2, Д.1.3, Д1.4, Д1.5, Д.1.6, Д1.7 од овој правилник и кај ѓубрињата со повеќе микроелементи од Прилог I, Табела Д.2.1 на овој правилник, по задолжителните и незадолжителните податоци на декларацијата, налепницата или пропратната документација треба да се наведе следниот текст „Се користи само во случај на докажана потреба. (да не се додава повеќе од препорачаната доза).“

IV. МИНИМАЛНИ И МАКСИМАЛНИ КОЛИЧИНИ НА ХРАНЛИВИ ЕЛЕМЕНТИ И ПРИМЕСИ

Член 16

(1) Минималните и максималните количини на хранливи елементи и примеси се утврдени во Прилог I, Табели А.1, А.2, А.3, Б.1, Б.2, Б.3, Б.4, В.1, В.2, Г, Д.1.1, Д1.2, Д.1.3, Д1.4, Д1.5, Д.1.6, Д1.7, Д2.1, Д.2.2 на овој правилник.

(2) Отстапувања од декларираниот содржина на хранливите елементи во ѓубрето може да настанат и/или да бидат предизвикани при процесот на производство, земање на мостри и анализа на ѓубрето.

(3) Отстапувањата од став (2) на овој член се сметаат за дозволени отстапувања и се утврдени во Прилог II кој е составен дел на овој правилник.

V. ОЗНАЧУВАЊЕ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА

1. ОЗНАЧУВАЊЕ

Член 17

(1) Неорганските ѓубриња во декларацијата се означуваат со имињата на хранливите елементи.

(2) Имињата на хранливите елементи се означуваат со зборови и со соодветниот хемиски симбол на следниов начин: азот(N), фосфор(P), фосфор(V)оксид(P_2O_5), калиум(K), калиум оксид (K_2O), калциум(Ca), калциум оксид(CaO), магнезиум(Mg), магнезиум оксид (MgO), натриум (Na), натриум оксид (Na_2O), сулфур (S), сулфур (VI) оксид (SO_3), бор (B), бакар (Cu), кобалт (Co), железо (Fe), манган (Mn), молибден (Mo), цинк(Zn).

Член 18

(1) Макроелементите азот, фосфор и калиум во ѓубрињата се означуваат по редослед: азот, фосфор, калиум на следниов начин:
а) азот исклучиво во елементарен форма (N),
б) фосфор и калиум исклучиво во елементарен форма(P, K)
в) фосфор и калиум исклучиво во оксиден форма(P_2O_5 , K_2O)

(2) При означувањето на макроелементите од став (1) на овој член при пресметката на фосфорот и калиумот од оксидна во елементарна форма се користат следниве фактори:
а) фосфор(P) = фосфор(V)оксид(P_2O_5) x 0,436,
б) калиум(K) = калиум оксид (K_2O)x 0,830.

(3) Секундарните елементи во ѓубрињата се означуваат по редослед: калциум, магнезиум, натриум, сулфур, на следниов начин:
а) во елементарен форма (Ca, Mg, Na, S),
б) во оксиден форма (CaO, MgO, Na_2O , SO_3)

(4) При означувањето на секундарните елементи од став (3) на овој член при пресметката калциум, магнезиум, натриум, сулфур од оксидна во елементарна форма се користат следниве фактори:
а) калциум(Ca) = калциум оксид(CaO) x 0,715
б) магнезиум(Mg), = магнезиум оксид (MgO) x 0,603
в) натриум (Na) = натриум оксид (Na_2O) x 0,742
г) сулфур (S) = сулфур (VI) оксид (SO_3) x 0,400.

(5) Кај пресметките од став (2) и (4) на овој член добиениот број се заокружува на една децимала.

(6) Макроелементите и секундарните елементи при ставање на ѓубрињата во промет, може да се означат во комбинирани облици кои се наведени во ставките (1) и (3) од овој член.

(7) Содржината на микроелементите кои се наоѓаат во ѓубрињата се наведува по азбучен ред на нивните хемиски симболи и тоа по редослед: бор(B), кобалт(Co), бакар(Cu), железо(Fe), манган(Mn), молибден(Mo), цинк(Zn).

2. ИДЕНТИФИКАЦИЈА

Член 19

(1) Заради идентификација на ѓубрињата во декларацијата треба да се наведат задолжителни и незадолжителни податоци и тоа:

а) Задолжителни податоци на декларацијата се:

1. назив и седиште на производителот на ѓубриња и увозникот на ѓубриња;
2. трговско име на ѓубрињата;
3. број на решение (класа и архивски број) за упис во Евидентна книга на ѓубриња
4. вид на ѓубрето, според класификацијата од членовите 4, 5, 6, 7, 8 и 9 од овој правилник;
5. за комплексни ѓубриња се става ознаката »комплексно« при означување на видот на ѓубрето;
6. назив на ѓубрето по вид според Прилог I, Табели А.1, А.2, А.3, Б.1, Б.2, Б.3, Б.4, В.1, В.2, Г, Д.1.1, Д.1.2, Д.1.3, Д.1.4, Д.1.5, Д.1.6, Д.1.7 и Ѓ на овој правилник, а за видот на ѓубрињата со повеќе микроелементи називот на ѓубрињата по вид, се утврдува согласно член 8 став (4) на овој правилник. Ѓубрињата кои содржат повеќе елементи (макроелементи, секундарни макроелементи, микроелементи) покрај називот на ѓубрето дополнително се означуваат согласно со одредбите од член 13 став (2), член 14 став (2) и член 15 став (2) на овој правилник;
7. назив и содржина на хранливи елементи, со тоа што:
 - називот на елементите се означува по редослед на декларираните макроелементи, секундарните елементи и микроелементите, со зборови и соодветни хемиски симболи за секој елемент посебно, согласно со член 17 на овој правилник;
 - содржината на елементите се наведува во масен удел во зависност од неговата форма и растворливост утврдени во Прилог I Табелите А.1, А.2, А.3, Б.1, Б.2, Б.3, Б.4, В.1, В.2, Г, Д.1.1, Д.1.2, Д.1.3, Д.1.4, Д.1.5, Д.1.6, Д.1.7 на овој правилник. Називот и содржината на елементите (форма и растворливост) за ѓубрињата со макроелементи се означува во согласност со одредбите на член 13 став (4), за ѓубрињата со секундарни елементи во согласност со одредбите на член 14 став (3) и за ѓубрињата со микроелементи во согласност со одредбите на член 15 став (4) на овој правилник;
8. ако ѓубрето содржи микроелементи кои се целосно или делумно поврзани со органска или комплексна молекула, по називот на микроелементите се наведува еден од следните изрази:
 - 8.1.) »хелатизирано с« и потоа следува називот или кратенка на органската молекула од Прилог I Табела Д.3 на овој правилник,
 - 8.2.) »комплексно с« и потоа следува називот на комплексната молекула.
9. содржина на влага и гранулометрискиот состав;
10. посебни упатства за користење на ѓубрињата со микроелементи, наведени во Прилог I Табели Д.1 и Д.2 на овој правилник;
11. нето маса на ѓубрето, а за течните ѓубриња нето маса и/или волумен;
12. упатство за начинот на ракување и складирање на ѓубрињата кое може да биде прикажано и сликовито согласно со македонскиот стандард МКС EN ISO 780 со кој се уредува сликовито означување на амбалажата за ракување со стоката; и
13. за сложените ѓубриња во кои содржината на хлоридите е помала од 2,0% а содржат калиум сулфат, покрај трговското име се додава називот »сулфатни«.

(3) Незадолжителни податоци на декларацијата се:

1. упатство за препорачаната доза на ѓубрето и услови за употреба,
2. знак на производителот.

(4) Незадолжителните податоци од став (3) на овој член треба јасно да се одвојат од задолжителните.

Член 20

(1) Податоците од член 19 на овој правилник треба да бидат видливо издвоени од било кои други податоци кои се наоѓаат на амбалажата, налепницата или пропратната документација.

(2) Налепниците или ознаките со податоците од член 19 на овој правилник треба да се истакнат на амбалажата на видливо место.

(3) Големината на налепниците и големината на буквите треба да бидат во согласност со македонскиот стандард МКС ISO 7409 со кој се уредува означувањето - претставувањето и декларирањето. Налепницата се залепува на амбалажата или се прицврстува на местото на затварањето.

(4) Ако амбалажата е запечатена, на печатот треба да се наоѓа името и/или знакот на овластеното лице кое ја запечатува амбалажата.

VI. АМОНИУМ НИТРАТНИ ЃУБРИЊА СО ВИСОКА СОДРЖИНА НА АЗОТ

Член 21

(1) Амониум нитратните ѓубриња со висока содржина на азот се класифицираат во посебен вид на амониум нитратни ѓубриња.

(2) При означувањето на ѓубрињата од став (1) на овој член се применуваат одредбите на членовите 13, 19 и 20 на овој правилник.

Член 22

Амониум нитратните ѓубриња со висока содржина на азот може да содржат неоргански нереактивни супстанции. Неорганските нереактивни супстанции кои се користат во производството на овој вид на ѓубре не треба да ја зголемат осетливоста на ѓубрињата на топлина или детонација.

Член 23

Барањата што треба да ги исполнуваат амониум нитратните ѓубриња со висока содржина на азот се утврдени во Прилог III, точка 1 кој е составен дел на овој правилник.

Член 24

Проверките, анализите и испитувањата на амониум нитратните ѓубриња со висока содржина на азот во однос на контролата за исполнување на барањата од член 23 на овој правилник треба да се изведуваат во согласност со стандардите и стандардизациски документи од Прилог III од овој правилник.

Член 25

(1) При пласирање на пазар на амониум нитратните ѓубриња со висока содржина на азот производителот треба да гарантира дека тие ѓубриња ги задоволуваат испитувањата за отпорност на детонација како што е утврдено со стандардите и стандардизациски документи наведени во Прилог III од овој правилник извршени од домашни или странски овластени или акредитирани лаборатории.

(2) Производителот и/или увозникот при секоја испорака, резултатите од испитувањата за отпорност на детонација до Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство ги доставуваат најмалку пет дена пред пласирање на пазар на ѓубрето, и при увоз на ѓубрето најмалку пет дена пред пристигање на пратката на граничниот премин.

Член 26

(1) Пакуваните ѓубриња во оригинална амбалажа или во ринфузна состојба се складираат само во покриени магацини и треба да бидат заштитени од директно влијание на влага од почвата, од дожд, снег, и од влијание на сончева светлина и извори на топлина.

(2) На местото на складирање ѓубрињата со оштетена амбалажа треба да се препакуваат и да им се замени амбалажата а ринфузното ѓубре треба да се отстрани.

(3) Во магацинот ѓубретото може да се складира формирајќи слој (слоеви на вреќи). Висината на слојот е во зависност од својствата на ѓубретото и видот на пакувањето. Најголемата висина:
а) за вреќи до 50 кг е до 2 метри;
б) за ѓубриња на палети, две палети во вертикален слој;
в) за ѓубриња во големи пакувања до 500 кг, 3 реда вреќи во вертикален слој и
г) за ѓубриња во големи пакувања до 1000 кг, 2 реда вреќи во вертикален слој.

(4) Ѓубрињата во ринфузна состојба може да се складираат формирајќи куп.

(5) Врвот на пакуваните ѓубриња наредени во слоеви или врвот на купот од ринфузното ѓубре во магацинот треба да бидат оддалечени најмалку 1 метар од кровната конструкција, светлосните уреди или вградените апарати.

(6) Во магацинот ѓубретото во ринфузна состојба треба да биде покриено со пластична фолија, односно треба да се складира на таков начин да не дојде до промена на физичките и хемиските својства на ѓубретото.

Член 27

(1) Течните ѓубриња се складираат во боксови со различна големина, изработени од хемиски отпорни материјали на течни ѓубриња (нерѓосувачки челик, алуминиум и пластика).

(2) Кај складирање на безводен амонјак и амонијачен раствор под притисок потребно е придржување кон прописите за садови под притисок заради безбедност и заштита при работа.

(3) Заради спречување на несреќи при ракување и складирање на течните ѓубриња покрај боксот треба да бидат истакнати температурите за складирање според видот на ѓубретото и упатствата за безбедна работа.

(4) Течните ѓубриња треба да се складираат во заштитен простор на температура на кристализација.

Член 28

(1) Барањата за безбедност за складирање и постапување со ѓубрињата од член 21 став (1) на овој правилник се пропишани со Правилникот за техничките нормативи за ракување и складирање на ѓубриња во цврста состојба кои содржат азот(N) во нитратна (NO_3) форма.

(2) Магацинот за ѓубрињата од став (1) на овој член треба да биде покриен и заштитен од извори на топлина и загревање поголемо од 50°C.

(3) Амониум нитритните ѓубриња со повеќе од 28% нитратен азот во магацинот се чуваат одвоени од другите материји и ѓубриња. Во истиот магацин со овие ѓубриња не се складираат запаливи, реактивни и материји кои може да предизвикаат детонација.

(4) Ракувањето со ѓубрињата кои содржат амониум нитрат со повеќе од 28% нитратен азот треба да биде внимателно. На местата каде што се складираат ѓубрињата треба да се истакне знак за забрането пушење или внесување на било кој друг извор на пламен.

(5) Амониум нитратните ѓубриња кои содржат повеќе од 28% нитратен азот треба да се складираат пакувани и одвоени од другите материји.

Член 29

(1) Лицата одговорни за пуштање во промет на амониум нитратните ѓубриња со повеќе од 28% нитратен азот при ракување со ѓубрето го евидентираат потеклото на ѓубрињата како би се обезбедило следење на ѓубрињата од производителот до крајниот корисник.

(2) Податоците од евиденцијата од став (1) на овој член треба да бидат достапни за инспекција за време додека ѓубрето е во промет и најмалку две години после тоа.

VII. ИСПИТУВАЊЕ НА ЃУБРИЊАТА

Член 30

(1) Утврдувањето на согласноста на ѓубрето во поглед на класификацијата и припадноста кон одреден вид, односно припадноста на поединечното ѓубре внатре во видот како и задоволувањето на условите за максималните и минималните количини на хранливи материји и примеси во ѓубрето утврдени со овој правилник се спроведува со лабораториска анализа на репрезентативниот примерок во овластена или акредитирана лабораторија, пред ставање на ѓубрето во промет. За секоја партија на увезено ѓубре пред ставањето во промет треба да се утврдат максималните и минималните количини на хранливи материји и примеси од страна на овластената или акредитирана лабораторија.

(2) Ѓубрињата во производството, трговијата и користењето подлежат на контрола на квалитетот.

(3) Контролата на квалитетот на ѓубрињата треба да се спроведува согласно стандардите и стандардизациските документи од Прилог IV од овој правилник.

(4) Примероците од став (1) на овој член треба да се земаат според методите опишани во стандардите и стандардизациските документи наведени во Прилог IV од овој правилник.

(5) Контролата на квалитетот на примерокот ѓубре од ставот (1) од овој член треба да се спроведува според аналитичките методи опишани во стандардите и стандардизациските документи наведени во Прилог IV од овој правилник.

VIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 31

(1) Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат одредбите од Правилникот за минимални и максимални состојки и за другите особини на поединечните видови на вештачки ѓубрива и за начинот на испитување на вештачко ѓубриво ("Службен весник на СРМ", број 53/91) и од Правилникот за регистер на вештачки ѓубрива и за декларирање на вештачки ѓубрива ("Службен весник на СРМ", број 53/91) кои се однесуваат на декларирањето.

(2) Ѓубрињата може да се произведуваат и пуштаат во промет согласно со одредбите од прописите од став 1 на овој член до 1 септември 2009 година и да останат во промет до истекот на рокот на нивната употреба.

Член 32

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

Бр. 17-11651/6
27 јули 2009 година
Скопје

Министер,
Љупчо Димовски, с.р.